

Palkansaajasäätiön toimintakertomus

Säätiön toiminnan tarkoitus ja sen toteuttaminen

Säätiö jatkoi sääntöjensä mukaisen tarkoituksen toteuttamista edistämällä säästäväisyyttä ja palkansaajien taloudellista tietämystä sekä ylläpitämällä STS-pankkimuseota ja pankin arkistoa.

Säätiön toiminta perustui valtuuskunnan vuosille 2010 - 2012 hyväksymään toimintasuunnitelmaan, jonka pohjalta valtuuskunta vahvisti kunkin vuoden toiminnan painopistealueet. Toimintasuunnitelmassa asetettiin tavoitteet sekä säätiön varainhoidolle että sen varsinaiselle toiminnalle.

Säätiön apurahoina jakaman rahamäärän kasvu jatkui edelleen. Myös sijoitusmarkkinoiden elpyminen jatkui, joskin hitaampana kuin edellisenä toimintavuonna. Säätiön varallisuuden arvo kasvoi 46 miljoonaan euroon, eli korkeimmalle tasolle säätiön historiassa. Taloudellisen pohjan vahvistuminen tuki säätiön pyrkimystä laajentaa ja kehittää varsinaista toimintaansa.

STS-pankin arkisto ja historia

STS-pankkimuseo toimii edelleen Työväenmuseo Werstaan yhteydessä Tampereella. Säätiö tuki taloudellisesti museon perusnäyttelyn uudistumista. Näyttely avattiin kokonaisuudessaan keväällä 2010 ja säätiön toimintapiiristä siinä on mm. STS-pankin ja edistysmielisen osuuskauppaliikkeen aineistoa.

Säätiön Internet-sivuille on lisäksi toteutettu "virtuaalimuseo", eli pankin historian aikana kertyneestä valokuva-aineistosta säätiön kotisivuille koottu näyttely. STS-pankin arkiston hoidosta sekä valokuvien ja muun materiaalin säilyttämisestä ja järjestämisestä vastasi edelleen Työväen Arkisto.

Arkistossa on pysyvästi esillä myös osa säätiön taidekokoelmasta, johon kuuluu mm. STS-pankin johdon muotokuvia sekä pankin toimintapiiristä merkittäviin valtiollisiin tehtäviin nousseiden henkilöiden muotokuvia ja muuta heihin liittyvää materiaalia, kuten presidentti Mauno Koiviston muotokuva ja tasavallan presidentti Tarja Halosen kampanjareliefi.

Apurahat

Säätiön toiminnan painopiste on palkansaajien taloudellisen tietämyksen edistämisessä. Säätiö jakaa apurahoja tutkimus-, koulutus- ja tiedotusprojekteihin. Apurahojen jaosta päättää säätiön hallitus.

Apurahatoiminnan valmistelusta ja seurannasta vastasi apurahatoimikunta, johon kuului kuusi jäsentä. Sen puheenjohtajana toimi säätiön hallituksen puheenjohtaja Markku Hyvärinen. Toimikunta kokoontui kaksi kertaa ja järjesti lisäksi syksyllä 2010 vapaamuotoisen keskustelu- ja

ideointitilaisuuden, jossa arvioitiin säätiön tukeman tutkimus-, koulutus- ja tiedotustoiminnan tuloksia ja vakiintuneiden yhteistyömuotojen kehittämismahdollisuuksia.

3.2.2010 jaettiin seuraavat apurahat:

Palkansaajien Tutkimuslaitokselle yhteensä 155 000,- euroa neljään hankkeeseen. Pysyvät kohteet ovat talouskehityksen analysointi-seuranta- ja ennustetyö sekä Talous ja Yhteiskunta – lehden toimittaminen ja kehittäminen. Projektiluontoiset tutkimusteemat ovat: ”Talouskriisi ja suomalaiset ylikansalliset yritykset” sekä ”Verotuksen rakenteen vaikutukset tuotantoon, työllisyyteen ja tulonjakoon”.

Työvään Sivistysliitolle 110 000,- euroa kahteen koulutus- ja seminaarihankkeeseen, ”Vaihtoehto nykyämenolle – kirjan tuottamiseen, kansainvälisen asiantuntijan luennon kustannuksiin kapitalismi 2010-seminaarissa, 20 asiantuntijatilaisuuden järjestämiseen sekä Suomen sosiaalifoorumien yhteydessä järjestettävän tilaisuuden kustannuksiin.

Kansan Sivistystyön Liitolle 55 000,- euroa seminaari- ja koulutushankkeeseen ”Työelämän tila 2010-luvulla”. Hanke sisältää kolme - neljä valtakunnallista ja 20 - 24 alueellista seminaaria.

Kalevi Sorsa – säätiölle 70 000,- euroa ”Osaamisyhteiskunta kaikille” – hankkeen jatkorahoitukseen, ”Rahoitusmarkkinat ja Suomi” – projektin rahoitukseen ja ”Oikeudenmukainen verotus” projektiin.

Vasemmistofoorumi ry:lle 40 000,- euroa hankkeeseen ”Think-tank 2010”.

Takuu - Säätiölle ja Suomen Kuluttajaliitolle 25 000,- euroa yhteisprojektiin ”Tukea talouteen – taloudenhallinnan tukena Takuu - Säätiön ja Suomen Kuluttajaliiton asiantuntijat”. Projektin kohderyhminä ovat erityisesti a) nuoret, b) rakennetyöttömät ja c) eläkkeelle siirtymässä olevat palkansaajat.

STS - Pankkikillalle 3 500,- euroa toiminta-avustuksena.

Työvään Akatemialle 5 000,- euroa ”Askelia yhteiseen eurooppalaiseen ay-politiikkaan” – seminaarin järjestämiseen. Hakemuksessa esitetty vuosi 2009 tarkoittanee vuotta 2010.

Turun Yliopiston Taloustieteen laitokselle/professori Matti Virenille 20 000,- euroa pitkän aikavälin ennustemallin kehittämistä koskevaan tutkimusprojektiin.

Turun Yliopiston Taloustieteen laitokselle/VTT Anu-Hanna Anttilalle 10 000,- euroa tutkimushankkeen "Joustava loma-aika" teemahaastatteluja koskevaan osahankkeeseen.

Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seuralle 2 000,- euroa palkkatyön ja sukupuolen yhteenkietoutumista tutkivan seminaarin järjestämiseen.

Yhteiskunnalliselle Arkistosäätiölle 8 000,- euroa työväenhenkiseen liiketoimintaan liittyvien arkistojen järjestämiseen.

Ydin - julkaisut ry:lle 6 000,- euroa hankkeeseen "Reilun markkinatalouden uudet pelisäännöt".

Vapaus valita toisin ry:lle 4 000,- euroa hankkeeseen, jossa selvitetään perusturvan tason korottamisen toteuttamisvaihtoehtoja.

FM Päivi Uljakselle 4 000,- euroa projektin viimeisenä avustuseränä Helsingin Yliopiston humanistisen tiedekunnan Suomen historian tutkimuksen laitoksella tehtävän väitöskirjan viimeistelyyn ja painatuskuluihin.

FM Eija Starkille 2 500,- euroa Helsingin Yliopiston humanistisen tiedekunnan kulttuurien tutkimuksen laitoksella (folkloristiikka) tekemänsä väitöskirjan loppuunsaattamiseen. Työn aihe on "Köyhyyden perintö. Tutkimus kansanomaisen ajattelun sisällöistä ja muutoksista suomalaisissa sananlaskuissa ja elämäkerta - aineistoissa."

KTM Jenni Kellokummulle 4 000,- euroa väitöskirjaopintoihin liittyvään tutkijavierailuun London School of Economics and Political Science:ssa.

VTK Juha Mikkoselle (EAPN-Fin) 10 000,- euroa tutkimushankkeeseen "Pienituloisten nuorten elämänlaatu ja arjen selviytymiskeinot".

Yhteensä 534 000,- euroa.

7.10.2010 jaettiin seuraavat apurahat:

Työväen Sivistysliitolle 80 000,- euroa 16 seminaarin ja 20 asiantuntijatilaisuuden kustannuksiin sekä "Vaihtoehto Nykymenolle" - kirjan tuottamiseen.

Kansan Sivistystyön Liitolle 40 000,- euroa jatkorahoitusta seminaari- ja koulutushankkeeseen "Työelämän tila ja tulevaisuus 2010 - luvulla". Hanke käsittää 10 - 16 alueellisen ja yhden valtakunnallisen seminaarin järjestämisen sekä koulutusmateriaalin tuottamisen.

Kalevi Sorsa – säätiölle syksyn 2010 rahoitusosuutena 24 000,- euroa kahteen hankkeeseen. ”Työelämän keskeiset muutokset 2010 luvulla” koostuu osista: ”Työelämä ja mielenterveys” sekä ”Maahanmuutto ja työelämä”. Hankekokonaisuus ”Kohti kestävästä kasvusta” – tarkastelee kestävästä kasvusta käsitettä OECD-maiden kontekstissa.

Vasemmistofoorumille 12 000,- euroa hankkeeseen ”Yksilönvapaus ja talous”. Hankkeessa on kaksi vaihetta, joista ensimmäisessä valmistellaan julkaisukelpoinen tutkielma ja toisessa laaditaan aihepiiriä koskevan jatkotutkimuksen tutkimussuunnitelma ja selvitetään sen hankerahoitus.

Suomen Kuluttajaliitolle ja Takuu - Säätiölle 10 000,- euroa käynnistysrahoitusta ”Tukea talouteen” – projektiin. Hankkeen tavoitteena on lisätä henkilökohtaisen talousneuvonnan saatavuutta ja vahvistaa velkaantuneen omaa toimintakykyä.

SYFO Oy:lle 10 000,- euroa Yhteismitta-ohjelmiston tuotekehityskulujen kattamiseen. Yhteismitta on menetelmä, jolla arvioidaan yhteiskunnallisia vaikutuksia tavoittelevan toiminnan vaikutuksia.

Eerika Koskinen-Koivistolle 4 000,- euroa väitöskirjatyön loppuunsaattamiseen. Väitöskirja käsittelee työn, luokan ja sukupuolen yhteen kietoutumista työläisnaisen elämässä 1900-luvun Suomessa.

Yhteensä 180 000,- euroa.

Vuoden 2010 apurahat olivat kaikkiaan 714 000,- euroa.

Säätiön talouden kehitys

Markkinoiden kehitys

Sijoitusmarkkinoiden vahva elpyminen jatkui toimintavuoden aikana. Vuosi oli kuitenkin sijoittajille kaksijakoinen, sillä euroalueen velkaongelmat heiluttelivat markkinoita ajoittain kiivaastikin. Erityistä huolta aiheuttivat ensimmäisenä kriisiin joutuneen Kreikan ohella Irlanti, Portugali ja Espanja.

Osakemarkkinoilla vire oli kurssien heilunnasta huolimatta positiivinen. USA:n tärkeimmät indeksit nousivat 15-20 %, eurooppalaiset indeksit keskimäärin 15 %, MSCI World noin 15 % ja Helsingin pörssin OMXH CAP peräti 25 %.

Korkotasot pysyi koko vuoden alhaisena, vaikka kääntyikin vuoden jälkipuoliskolla varovaiseen nousuun. Tuottavin korkosijoitusten laji oli edellisen vuoden tapaan korkeariskiset yritysluotot, eli ns. high yield – lainat. Maltillista riskitasoa tavoittelevan korkosijoittajan kannalta ilmeisen pysyvän ongelman muodostaa se, etteivät euroalueen valtiolainat enää tarjoa sijoittajalle entisenkaltaista turvasatamaa, vaan niihinkin on alkanut liittyä korkoriskin lisäksi myös vastapuoliriskiä.

Säätiön varallisuuden arvo ja sijoitustoiminnan tulos

Palkansaajasäätiön omaisuuden käypä arvo oli vuoden 2010 alkaessa noin 42 milj. euroa ja sen päättyessä noin neljä miljoonaa euroa enemmän, eli 46 miljoonaa euroa.

Säätiön salkun allokaatio säilyi koko toimintavuoden varsin offensiivisena, mutta riskitasoa alettiin maltillisesti alentaa jo toimintavuoden loppupuolella. Säätiön riskienhallintaa tukee merkittävästi pitkiin vuokrasuhteisiin nojaava kiinteistösjoittaminen. Se avulla on taattu säätiön varsinaisessa toiminnassa tarvittava kassavirta, joten omaisuusallokaation muutokset voidaan toteuttaa likviditeettipaineista vapaana ja yksinomaan markkinanäkemykseen perustuen.

Säätiön tulos oli selkeästi budjetoitua parempi ja ylitti myös loppuvuodesta laaditun ennusteen. Hyvän tuloksen taustalla oli ennen muuta sijoitusmarkkinoiden elpymisen jatkuminen ennakoitua vahvempana. Myönteinen kehitys jatkui lähes koko toimintavuoden ajan. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 781 732,81 euroa (4 835 851,08 euroa vuonna 2009).

Sijoitustoiminnasta vastasi kolmijäseninen sijoitustoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi Juha Majalahti. Toimikunta kokoontui kuusi kertaa.

Säätiön hallinto

Valtuuskunta

Säätiön valtuuskuntaan kuului toimintavuonna 29 jäsentä. Sääntöjen mukaan kolmannes jäsenistä on vuosittain erovuorossa. Valtuuskunnan jäsenmääräksi vahvistettiin 25.11.2010 pidetyssä kokouksessa 29 myös vuodeksi 2011.

Valtuuskunnan jäseniä vuonna 2010 olivat:

Matti Ahde
 Hannu Alakontiola
 Lasse Eskonen
 Maarit Feldt-Ranta
 Esko Grekelä
 Aarne Heikkilä
 Heikki Helkavuori
 Eero Hoffrén
 Jari Hoffrén
 Tiina Johansson
 Hannu Jouhki
 Pekka Jylhä
 Jukka Kinos
 Antti Mäkinen

Jari Mäkinen
 Juha Mäkinen
 Heikki Nykänen
 Helena Pihlajasaari
 Jorma Pikkarainen
 Markku Puurula
 Jussi Ranta
 Ossi Roininen
 Jouko Sillanpää
 Jukka Tamminen
 Anne Tervo
 Minna Tuukkanen-Peussa
 Liisa Vannekari
 Marko Varajärvi
 Katja Veirto

Valtuuskunta piti kaksi kokousta: 24.5.2010 ja 25.11.2010. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi johtaja Lasse Eskonen.

Valtuuskunnan syyskokouksessa 25.11.2010 valittiin valtuuskunnan erovuoroiset jäsenet Heikki Helkavuori, Jari Hoffrén, Tiina Johansson, Hannu Jouhki, Jukka Kinos, Markku Puurula, Jussi Ranta ja Katja Veirto uudelleen kolmivuotiskaudeksi 2011-2013. Eroa pyytäneen Antti Mäkisen tilalle valittiin Arto Kaleva niin ikään 2013 loppuun jatkuvaksi toimikaudeksi.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi syyskokous valitsi edelleen Lasse Eskosen. I varapuheenjohtajaksi valittiin Jukka Tamminen ja II varapuheenjohtajaksi Aarne Heikkilä.

Syyskokouksessa kokouksesitelmän piti Palkansaajien Tutkimuslaitoksen uudeksi johtajaksi valittu Valtion Taloudellisen Tutkimuslaitoksen ylijohdaja Seija Ilmakunnas. Kevätkokouksen esitelmän piti alivaltiosihteeri Jukka Pekkarinen.

Hallitus ja asiamies

Säätiön hallituksen jäsenmäärä on ollut kaksitoista. Hallitukseen ovat vuonna 2010 kuuluneet seuraavat jäsenet:

Markku Hyvärinen puheenjohtaja
 Risto Salonen varapuheenjohtaja
 Helena Tikkanen varapuheenjohtaja
 Eija Harjula
 Pekka Heikkinen
 Loviisa Itäkannas
 Jari Jääskeläinen
 Markku Kainulainen

Mika Kari
Vertti Kiukas
Juha Majalahti
Matti Tokkari

Säätiön hallitus on kokoontunut neljä kertaa. Säätiön osa-aikaisena asiamiehenä on toiminut OTL Tuomas Harpf.

Erovuorossa olleet hallituksen jäsenet Pekka Heikkinen, Markku Kainulainen, Vertti Kiukas ja Matti Tokkari valittiin valtuuskunnan syyskokouksessa jatkamaan tehtävässään toimikaudeksi 2011 - 2013.

Tilintarkastajat

Säätiön varsinaisina tilintarkastajina ovat toimineet HTM-yhteisö Tilintarkastusrengas Oy, vastuullisena tilintarkastajana Martti Haapakoski sekä HTM Matti Pirnes, jonka varalle Tilintarkastusrengas Oy nimeää tarvittaessa edustajan.

Säätiön Internet-sivut

Säätiöllä on Internet-kotisivut osoitteessa www.palkansaaajasaatio.fi. Kotisivuilla kerrotaan säätiön historiasta ja toiminnasta sekä säätiön jakamista apurahoista. Sieltä on myös linkki STS-pankin historiaa käsittelevään valokuvanäyttelyyn, eli ns. "virtuaalimuseoon". Kotisivuilta löytyvät myös säätiön tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

Tulevaisuudennäkymät, epävarmuustekijät ja riskit

Säätiön varsinainen toiminta kohdistuu myös vuonna 2011 sääntöjen mukaisesti entisiin aihepiireihin, ennen muuta palkansaaajien taloudelliseen valistamiseen.

Toimintaa on tarkoitus edelleen laajentaa ja monipuolistaa. Vuonna 2011 jaettavaan apurahoihin varattu summa on budjetissa kasvatettu 800 000,- euroksi. Lisäksi historia- ja perinnetyöhön sekä säätiön arkiston ja kokoelmien säilytys- ja hoitomaksuihin käytetään noin 70 000,- euroa.

Säätiön suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät maailmantalouden toipumiseen kohdistuviin riskeihin. Talouden elpymisen suurin uhka on heikoimpien eurovaltioiden ja USA:n raskas velkaantuminen sekä julkistalouden alijäämät eri valtioissa. Lisäksi poliittinen kuuhunta Lähi - Idän valtioissa heijastuu öljyn hinnan välityksellä osakemarkkinoihin.

Myös finanssisektorin elpymisen kestävyyyteen kohdistuu epäilyjä. Säätiön varat on kuitenkin sijoitettu siten, että ne tuottavat varsinaisessa toiminnassa tarvittavan kassavirran heikkoinakin sijoitusvuosina.

Tilikauden tulos

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 781 732,81 euroa (4 835 851,08 euroa vuonna 2009). Hallitus esittää, että ylijäämä siirretään edellisten tilikausien ylijäämä - tilille.

PALKANSAAJASÄÄTIÖ

TULOSLASKELMA

	01.01.-31.12.2010	01.01.-31.12.2009
VAR SINAINEN TOIMINTA		
STS-PANKKIMUSEO		
Kulut	12 006,00	12 498,48
STS-PANKIN ARKISTO JA HISTORIA		
Kulut	70 232,00	101 353,56
APURAHAT JA AVUSTUKSET		
Kulut	714 000,00	661 200,00
YHTEISET KULUT		
Kulut		
Henkilöstökulut	102 520,90	97 310,93
Poistot	738,55	984,73
Muut kulut	87 034,22	117 941,32
	190 293,67	216 236,98
KULUJÄÄMÄ	-986 531,67	-991 289,02
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Korkotuotot	467 778,86	364 117,57
Osinkotuotot	316 987,52	526 270,15
Vuokratuotot	973 333,52	728 969,26
Myyntivoitot	1 981 549,73	2 414 360,49
Muut rahoitustuotot	525 095,02	2 599 398,60
	4 264 744,65	6 633 116,07
Kulut		
Vastikkeet	168 917,22	110 120,60
Myyntitappiot	77 335,69	318 551,91
Korkokulut	12 136,42	44 236,79
Muut rahoituskulut	238 090,84	333 066,67
	496 480,17	805 975,97
TUOTTOJÄÄMÄ	2 781 732,81	4 835 851,08
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 781 732,81	4 835 851,08

PALKANSAAJASÄÄTIÖ**T A S E**

	31.12.2010	31.12.2009
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja kalusto	2 215,63	2 954,18
Muut aineelliset hyödykkeet	3 363,76	3 363,76
	5 579,39	6 317,94
SIOITUKSET		
Muut osakkeet ja osuudet	32 911 264,80	31 143 527,55
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	6 781 270,00	8 047 770,00
	39 692 534,80	39 191 297,55
	39 698 114,19	39 197 615,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Siirtosaamiset	55 068,17	54 209,91
Muut saamiset	82,53	20 171,44
	55 150,70	74 381,35
RAHAT JA PANKKISAAMISET	775 170,53	662 655,53
	830 321,23	737 036,88
	40 528 435,42	39 934 652,37
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	42 046 981,62	42 046 981,62
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-4 347 756,23	-9 183 607,31
Tilikauden ylijäämä	2 781 732,81	4 835 851,08
	40 480 958,20	37 699 225,39
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	2 200 000,00
Muut velat	40 390,27	28 968,69
Siirtovelat	7 086,95	6 458,29
	47 477,22	2 235 426,98
	40 528 435,42	39 934 652,37